

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. rugsėjo 15 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė), Egidijos Tamošūnienės ir Dalios Vasarienės, susipažinusi su 2022 m. rugsėjo 2 d. paduotu ieškovo A. M. kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. birželio 16 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2022 m. birželio 16 d. nutartimi pakeitė Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. vasario 10 d. sprendimą. Abu teismai nutraukė ieškovo ir atsakovės santuoką, išsprendė santuokos nutraukimo pasekmes. Po santuokos nutraukimo padalijo santuokoje įgytą turtą: priteisė atsakovei asmeninės nuosavybės teise 302,41 kv. m ploto pastatą-vienbutį gyvenamąjį namą, kurio vertė 200 000 Eur, Nekilnojamojo turto registre neįregistruotus statinius (tvorą, atraminę sienelę, ūkio pastato pamatus), esančius žemės sklypuose. Apylinkės teismas sprendimu priteisė iš atsakovės ieškovo naudai 31 651,48 Eur piniginę kompensaciją, o apygardos teismas nutartimi padidino kompensaciją iki 38 086,48 Eur. Teismai pripažino ieškovo ir atsakovės prievolę AB SEB bankui pagal 2006 m. kovo 20 d. kredito sutartį solidariai ieškovo ir atsakovės prievole iki visiško jos įvykdymo, įpareigojant atsakovę nuo 2020 m. gegužės 18 d. visus įsipareigojimus pagal 2006 m. kovo 20 d. kredito sutartį AB SEB bankui vykdyti vienasmeniška. Teismai nustatė, kad ieškovui nuo 2020 m. gegužės 18 d. įvykdžius visą ar dalį solidariosios prievolės pagal 2006 m. kovo 20 d. kredito sutartį AB SEB bankui, atsakovė turi pareigą regreso tvarka atlyginti ieškovui viską, ką jis įvykdytų pagal minėtą kredito sutartį.

Kasaciniu skundu ieškovas A. M. prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. birželio 16 d. nutartį ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. vasario 10 d. sprendimą dėl turto padalijimo dalies ir perduoti bylą nagrinėti iš naujo apeliacinės instancijos teismui.

Ieškovo kasacinis skundas grindžiamas pagrindais, remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktu – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punktu – skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas [CPK 346 straipsnyje](#), bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovo A. M. kasaciniame skunde išdėstyti tokie argumentai:

1. Bylą išnagrinėję teismai netinkamai taikė [CK 3.90 straipsnį](#) dėl turto pripažinimo bendrosios jungtinės nuosavybės teise bei [CK 6.2 ir 6.5 straipsnius](#), 6.192 straipsnio 4 dalį, reglamentuojančius prievolių atsiradimo, keitimo pagrindus ir vykdymą. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė [CK 3.100 ir 3.119 straipsnių](#) normas ir įrodymų vertinimo taisykles ([CPK 185 straipsnis](#)), nes bendro turto vertės nenustatė šio teismo sprendimo (nutarties) priėmimo dieną.
2. Teismai netinkamai taikė [CK 3.90 straipsnį](#) ir nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 18 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-243-969/2017](#) suformuotos praktikos, nes santuokos metu vieno sutuoktinio asmenine nuosavybės teise turėtas turtas (žemės sklypai) buvo iš esmės pakeistas (pagerintas) bendromis sutuoktinių lėšomis ir kito sutuoktinio darbu (pastatytas gyvenamasis namas, ūkinis pastatas, tvora ir kiti kiemo statiniai, sutvarkyta aplinka, įrengta kiemo aikštelė, pasodinti želdiniai, įrengtas asfaltuotas privažiavimas iki žemės sklypo, įvestas vandentiekis, elektra), kas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pripažįstama „esminiu pagerinimu“, konkrečių atvejų, visiškai apleisto ir neapstatyto sodo žemės sklypo „pertvarkymas“ į namų valdą su naujai pastatytais statiniais, pasodintais želdiniais ir kt. nesudarė teismo sprendimuose pagrindo atskirai vertinti kiekvieną nekilnojamojo turto vienetą, kadangi visi šie objektai sudaro užbaigtą visumą ir negali būti realizuojami atskirai.
3. Salys, nutraukdamos santuoką, turėjo AB SEB bankui solidariąją prievolę pagal 2006 m. kovo 20 d. kredito sutartį. Pagal [CK 6.5 straipsnį](#), esant skolininkų daugumai, kiekvienas iš jų privalo įvykdyti prievolę lygiomis dalimis. Teismų sprendimais atsakovei priteisus visą nekilnojamąjį turtą natūra, o iš ieškovo atėmus jį mokėtiną kredito dalį iš atsakovės jam mokėtinos piniginės kompensacijos (64 279,07 Eur - 26 192,59 Eur = 38 086,48 Eur), abiejų šalių prisiimta sutartinė prievolė grąžinti skolą kreditoriui dalimis - ieškovui buvo panaikinta. Nors atsakovė netenka teisės regreso tvarka reikalauti sumokėtos skolos dalies iš kito solidariojo skolininko – ieškovo, solidarioji atsakomybė ir kredito netinkamo vykdymo rizikos prieš kreditorių išliko su visomis iš to kylančiomis pasekmėmis, o gautina būstui įsigyti piniginė kompensacija (neturint jokio nekilnojamojo turto) neproporcingai sumenko.
4. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė [CK 3.119 straipsnio](#), [CK 3.100 straipsnio](#) ir [CPK 177 straipsnio](#) 2 dalies normas, nes nepagrįstai atsisakė priimti teismo ekspertės I. Krikščiūnienės 2022 m. kovo 1 d. Nekilnojamojo turto vertinimo konsultacinę išvadą, nurodęs, kad specialisto konsultacinė išvada nėra įrodymas byloje dėl ginčo turto vertės, nors priimančią nutartį, apeliacinės instancijos

teismas vadovavosi tos pačios teismo ekspertės analogišku rašytiniu įrodymu - 2020 m. spalio 15 d. parengta Nekilnojamojo turto vertinimo išvada. Kasacinis teismas, aiškindamas [CK 3.119 straipsnio](#) normą, yra pažymėjęs, kad dalijamo bendro turto vertė nustatoma pagal pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo dieną galiojančias dalijamo turto rinkos kainas, o jei byla nagrinėjama apeliacinės instancijos teisme, tai šio teismo sprendimo (nutarties) priėmimo dieną galiojančias kainas, nes tik įsiteisėjus teismo sprendimui pasibaigs bendroji jungtinė sutuoktinių nuosavybė ([CK 3.100 straipsnis](#)) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugsėjo 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-415/2008](#); 2011 m. liepos 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-339/2011; 2013 m. gruodžio 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-686/2013](#); 2015 m. liepos 31 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-398-421/2015](#)). Nurodytais išaiškinimais, susijusiais su turto vertės nustatymu, apeliacinės instancijos teismas nesirėmė, todėl nuo jų nukrypo. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti teismo ekspertės I. Krikščiūnienės 2022 m. kovo 1 d. nekilnojamojo turto vertinimo konsultacinę išvadą ir vadovavosi šios teismo ekspertės 2020 m. spalio 15 d. nekilnojamojo turto vertinimo išvada, kai bylos nagrinėjimas užsitęsė dėl objektyvių priežasčių, dėl ko nekilnojamojo turto rinkoje ginčo turto vertė esmingai pakito, o priteista už natūra atsakovei liekančią turtą ieškovui kompensacija neatitinka teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principų. Pats apeliacinės instancijos teismas nutarties 69 punkte pripažino, kad iš pateiktų turto vertinimo ataskaitų matyti, jog skirtumas tarp ginčo namo rinkos vertės pripažintinas esminiu, nes sudaro net 33 870 Eur sumą.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo. Kasacinio skundo argumentais apie nukrypimą nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos nepagrindžiamas nurodomos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos ryšys su skundžiama teismo nutartimi bei nepagrindžiama, kad byla išnagrinėjęs teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai). Atsisakant priimti kasacinį skundą, grąžinamas žyminis mokestis ([CPK 350 straipsnio](#) 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovui A. M. 1115 (vieną tūkstantį vieną šimtą penkiolika) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2022 m. rugsėjo 2 d. AB SEB banke mokėjimo nurodymu Nr. 1137.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos

Gražina Davidonienė

Egidija Tamošiūnienė

Dalia Vasarienė